

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“

КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

**Специалност „Опазване и контрол на общественото здраве“
Образователно-квалификационна степен „бакалавър“
Редовна форма на обучение**

КОНСПЕКТ

**По учебна дисциплина „Глобални проблеми на общественото здраве“
за провеждане на семестриален изпит през учебната 2020/2021 год.**

1. Въведение в същността на глобалните тенденции и проблеми на общественото здраве. Цели на ООН за устойчиво развитие (2015-2030).
2. Здравни данни за оценка на общественото здраве. Предназначение, видове и характеристика. Основни индикатори за измерване и оценка на глобалните проблеми на общественото здраве.
3. Тенденции на глобалния здравен статус. Общата смъртност като индикатор и основни източници на информация за смъртността.
4. Тенденции на глобалния здравен статус. Глобални тенденции на детската смъртност и смъртността до 5-годишна възраст.
5. Тенденции на глобалния здравен статус. Глобални тенденции на СППЖ.
6. Измерване на тежестта на заболяванията. Подходи за измерване. Същност на DALYs. Проучвания на глобалната тежест на заболяванията.
7. Основни детерминанти на глобалното здраве. Основни понятия. Модел на Далгрен и Уайтхед за детерминантите на здравето.
8. Социални неравенства в здравето. Модели за обяснение на неравенствата.
9. Демографските процеси и глобалното здраве. Застаряването на населението като глобален проблем.
10. Исторически корени на глобалното здраве и съвременни международни организации.
11. Етика и човешки права в глобалното здраве
12. Въведение в здравните системи.
13. Околна среда и глобално здраве.
14. Климатичните промени и глобалното здраве.
15. Глобални проблеми на репродуктивното здраве и здравето на жените.
16. Майчината смъртност като глобален проблем. Ролята на СЗО за подобряване здравето на жените.
17. Глобални проблеми на здравето на децата. Основни понятия при изучаването на здравето на децата.
18. Глобални проблеми на здравето на децата до 5-годишна възраст.
19. Глобални проблеми на заразните заболявания. Глобална тежест и тенденции на ХИВ/СПИН.
20. Глобални проблеми на заразните заболявания. Глобална тежест и тенденции на туберкулозата.
21. Глобални проблеми на заразните заболявания. Глобална тежест и тенденции на маларията.

22. Глобална тежест на сърдечно-съдовите заболявания.
23. Глобална тежест на диабета.
24. Глобална тежест на раковите заболявания.
25. Глобални проблеми на неумишлените травми

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. ОСНОВНА

1. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Глобални проблеми на общественото здраве. Издателски център на МУ-Плевен, 2013, 254 с.
2. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Четвърто издание. Издателски център на МУ-Плевен, 2015, 320 с.
3. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Пето издание. Издателски център на МУ-Плевен, 2016, 2017 г., 352 с.
4. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Шесто издание. Издателски център на МУ-Плевен, 2018, 326 с.
5. Янкуловска С. Биоетика. Второ издание. Издателски център на МУ-Плевен, 2016, 285 с.

2. ДОПЪЛНИТЕЛНА

1. UNAIDS reports on the global AIDS epidemic. <http://www.unaids.org>
2. United Nations. Sustainable Development Goals 2015. <http://www.un.org>
3. WHO. Global Health Observatory Data Repository. World Health Statistics: Mortality and Global Health Estimates. Life expectancy. <http://apps.who.int/gho/data>
4. WHO. Global Health Observatory Data Repository. World Health Statistics: Mortality and Global Health Estimates. Child Mortality. <http://apps.who.int/gho/data>
5. WHO. Global Health Observatory Data Repository. World Health Statistics: Mortality and Global Health Estimates. Adult Mortality. <http://apps.who.int/gho/data>
6. European Commission. State of Health in Europe. Country Health Profiles 2019. https://ec.europa.eu/health/state/country_profiles_en
7. Scolnik, Richard. Global health 101 (Essential Public health). 4th edition. John's and Barlett Learning, 2014, p. 316
8. Social Determinants of Health. Second edition. Edited by M. Marmot and R.G.Wilkinson. Oxford University Press, 2011.